Yolcunun namazı kısaltabileceği mesafe

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2014 - 1436

IslamHouse.com

﴿ مقدار المسافة التي يقصر المسافر فيها الصلاة ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2014 - 1436

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Soru:

Yolcunun namazı kısaltabileceği mesafe ne kadardır?

Namazı kısaltmadan birleştirmek (cem etmek) câiz midir?

Cevap:

Namazı kısaltmak için yolculuk mesafesini bazı âlimler 83 kilometre, bazı âlimler de bunu örfe göre belirlemişlerdi. Buna göre bir yolculuk, 80 kilometreye ulaşmasa bile, örfte yolculuk olarak kabul ediliyorsa,o yolculuktur (seferdir). 100 kilometreye ulaşsa bile, örfte yolculuk olarak kabul edilmiyorsa, o yolculuk değildir.

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu ikinci görüşü tercih etmiştir. Çünkü Allah Teâlâ namazın kısaltılabilmesi için belirli bir mesafe belirlememiştir. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de belirli bir mesafe belirlememiştir.

Enes b. Mâlik -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْـهِ وَسَـلَّمَ إِذَا خَـرَجَ مَسِيرَةَ ثَلَاثَةِ أَمْيَالٍ أَوْ ثَلَاثَةِ فَرَاسِخَ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ.))

[رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- üç millik veya üç fersahlık bir yolculuğa çıktığı zaman, namazlarını iki rekât kılardı."[1]

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye'nin -Allah ona rahmet etsin- görüşü doğruya daha yakındır.

Örfte bu konuda farklılıklar ortaya çıktığında bir kimsenin mesafeyi sınırlayan görüşü almasında bir sakınca yoktur. Çünkü bazı âlimler ve müçtehitler de bu görüştedirler. Onların böyle yapmalarında -inşaallah- bir sakınca yoktur. Örfte kesinleşmiş ve belirlenmiş bir durum oldukça bu konuda örfe müracaat etmek daha doğru olur.

Namazı kısaltmak câiz olduğu zaman iki namazı birleştirmek de câiz olur mu? Sorusuna gelince, bu konuda deriz ki:

---

[1] Müslim , Kitâbu Salâti'l-Musâfirin. Yolcuların namazı babı, hadis no: 691.

İki namazı birleştirme (cem etme) meselesi,namazı kasretmek (kısaltmak) ile bağlantılı değildir. Namazları birleştirmek, ihtiyaçla ilgili bir durumdur. İnsan, ister mukimlik halinde olsun, isterse yolculuk halinde olsun,ne zaman namazları birleştirme ihtiyacı duyarsa, bu takdirde namazlarını birleştirebilir.Bu sebeple insanların mescitlere gitmelerini zorlaştıracak bir yağmur yağdığı zaman, iki namazı birleştirebilirler.Kış günlerinde insanların mescitlere gitmelerini zorlaştıracak şiddetli ve soğuk bir rüzgâr olduğu zaman, namazları birleştirebilirler. İnsan malının elinden kaçmasından veya zarar görmesinden endişe ettiği zaman veyahut da benzeri bir durumda iki namazı birleştirebilir.

Nitekim Abdullah b. Abbas'dan -Allah ondan râzı olsun- şöyle rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((جَمَعَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ وَالْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ بِالْمَدِينَةِ مِنْ غَيْرِ خَوْفٍ وَلاَ مَطَرٍ. فَقِيلَ لاِبْنِ عَبَّاسٍ: مَا أَرَادَ إِلَى ذَلِكَ؟ قَالَ: أَرَادَ أَنْ لاَ يُحْرِجَ أُمَّتَهُ.)) [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hiçbir korku ve yağmur olmadan öğle ile ikindiyi, akşamla yatsıyı birleştirdi.

İbn-i Abbas'a dediler ki:

-(Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-) **bununla neyi murâd etti?**

İbn-i Abbas dedi ki:

-Ümmetine zorluk olmamasını murâd etti."[1]

Yani iki namazı birleştirmeyi terk ettiğinde ümmete zorluk olmasın diye.

Kural budur. Birleştirmeyi terk ettiği zaman insan bir güçlükle karşılaşacaksa, bu takdirde iki namazı birleştirmesi câiz olur.Eğer bir güçlükle karşılaşmayacak-sa, birleştirmez.Fakat yolculuk,birleştirme yapılmadığında meşakkat ihtimalinin olduğu bir durumdur.Buna göre yolcunun ister fiilen yolda olsun, isterse bir yerde ikâmet eder olsun, namazları birleştirmesi câizdir.Fakat fiili yolculukta ise, namazları birleştirmesi daha faziletlidir. Mukim ise, namazları birleştirmemesi daha faziletlidir.

---

[1] Müslim , Kitâbu Salâti'l-Musâfirin. Mukimlikte iki namazı birleştirme babı, hadis no: 705.

Namazların cemaatle kılındığı bir şehirde ikâmet eden kimse, bunun dışındadır. Böyle bir yerde cemaatle namazı kılması gerekir. Cemaatle kıldığı zaman da ne iki namazı birleştirir, ne de namazı kısaltır. Fakat cemaati kaçırdığı zaman, birleştirmeden sadece o namazı kısaltır. Fakat birleştirmeye ihtiyaç duyduğu zaman iki namazı birleştirebilir.